

Nr 90.

Av herr Werner m. fl., om ökat anslag till Folkliga musikskolan i Arvika.

Det fria och frivilliga folkbildningsarbetet i vårt land har, i vad gäller allmänt folkbildningsarbete, fått ett väsentligt bättre underlag sedan 1947 års riksdag biföll framställning från 1944 års folkbildningsutredning om ökat ekonomiskt stöd från statens sida till nämnda bildningsverksamhet. Ävenså ha ungdomsskolor av skilda slag, såsom folkhögskolor och yrkesbetonade skolor, givits betryggande statligt understöd.

Däremot är det folkliga musiklivet ännu i hög grad förbisett. Intill rätt sen tid har musiken varit så gott som obefintlig inom den fria bildningsrörelsen. År 1947 skriver fil. dr Tage Lindblom i »Arbetarrörelsen och kulturen»: »Går vi över till musiken är vi inne på de verkligt stora försummelsernas område, försummelser över hela linjen.»

Det förslag om statliga stödåtgärder till bl. a. det folkliga musiklivets främjande, som år 1948 överlämnades till Kungl. Maj:t av 1944 års folkbildningsutredning, har ännu ej givit anledning till någon Kungl. Maj:ts proposition i ärendet. I utredningens direktiv fäste dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet utredningens uppmärksamhet på den verksamhet som bedrivs av Folkliga musikskolan i Arvika. Utredningen ägnar i sitt avgivna betänkande stor uppmärksamhet åt nämnda skola, som göres till föremål för särskilda förslag under motivering, »att utbildningen av dugande lärare är av avgörande betydelse för det musikaliska folkbildningsarbetets kvalitet och att Folkliga musikskolan — under vissa i betänkandet angivna förutsättningar — bör kunna tilldelas betydelsefull uppgift i denna utbildningsverksamhet». Utredningen framhåller, hurusom under avvaktan på att en definitiv reglering av skolans ställning inom undervisningsväsendet åvägabringas, det är nödvändigt att utgående statsbidrag till skolans verksamhet avsevärt höjes. Utredningen har uppmärksammat, att under arbetsåret 1946/47 — liksom under skolans föregående verksamhetsår och alltjämt — »vissa utgiftsposter synbarligen pressats ner vida hårdare än som kan anses rimligt». Utredningen finner därför skäligen hemställa, att statsunderstödet till Folkliga musikskolan tills vidare måtte utgå med 60 000 kr. per år.

Skolan uppbär till sin verksamhet 1949/50 ett anslag från staten å 25 000 kr. För år 1950/51 har skolans styrelse upprepat sin föregående år gjorda framställning om ett statsanslag å 60 000 kr. Skolöverstyrelsen har i avvaktan på en slutlig prövning av folkbildningsutredningens förslag till-

styrkt 45 300 kr. Ecklesiastikministern framhåller i statsverkspropositionen härom att, liksom föregående år, vissa skäl alltjämt tala för en höjning av förutvarande anslag, men att det statsfinansiella läget nödgar till oförändrad medelsanvisning, varför 25 000 kr. föreslås.

Skolans styrelse har inför detta skolans nödläge låtit omräkna statförslaget för år 1950/51. Utgifterna ha här pressats ytterligare och sänkts från 77 073 kr. till 73 593 kr. Inkomster av anslag från landsting, Arvika stad och stödföreningen samt av elevavgifter (vid folkhögskolor äro eleverna befriade från elevavgifter) och hyror ha beräknats till väsentligt förhöjt belopp, vilket kommer att medföra stora ansträngningar för styrelsen att kunna infria. Nämnda inkomster ha sålunda höjts från 17 073 kr. till 33 593 kr. eller med 16 520 kr. Detta oaktat visar statförslaget ett underskott på 40 000 kr., som styrelsen hoppas kunna täcka genom ett från 25 000 kr. till 40 000 kr. höjt statsbidrag.

Under senaste sexårsperioden har till skolan utgående statsbidrag fördubblats eller höjts från 12 000 kr. till 25 000 kr., anslag från landsting och kommun ha femdubblats eller höjts från 4 500 kr. till 24 000 kr., varjämte stödföreningens tillskott har, från att vid periodens början ha varit obefintligt, under de följande åren i medeltal årligen uppgått till ca 10 000 kr.

Dessa inkomstökningar ha tagits i anspråk för beredande av löneförhöjningar åt skolans lärare, som under mer än tjugo år fått tjänstgöra mot oskäligt låga löner, samt till att i någon mån täcka dyrtidens utgiftsstegringar. Med budgetåret 1950/51 står skolan inför nya och ofrånkomliga utgifter. Kungl. Maj:t har av lotterimedel beviljat skolan ett anslag å 100 000 kr. som bidrag till uppförande av en kvinnlig elevflygel och en lärarbostad, vilken dock tills vidare skall nyttjas för elevhushåll. Byggnadsarbetet beräknas påbörjat under februari månad detta år. Merkostnaden täcks genom upptagande av ett hypotekslån å 150 000 kr. Detta kommer att medföra en årlig ränteutgift å 5 250 kr. Enligt beslut av 1949 års riksdag ha skolans lärare blivit pensionsberättigade i statens pensionsanstalt. För att enligt gällande bestämmelser i vad avser årlig tjänstgöringstid bli va berättigade till full pension erfordras dock, att skolan åter blir i tillfälle att anordna sommarkurser. Dessa ha under senare år av finansiellt nödvång varit nedlagda.

Folkliga musikskolan är enda skola i vårt land som utbildar instruktörer för den folkliga musikeirkelverksamheten. Samtliga fem instruktörer med landsbygden som verksamhetsfält inom Värmlands musikeirkelförbund ha varit elever vid Folkliga musikskolan. Förhållandena äro enahanda inom övriga tidsenligt uppbyggda landskapsförbund av likande art. Skolan har under mer än ett kvartsekel arbetat inte som en provinsial skola utan med verkningar utöver och elever från hela riket. Men den är nödsakad att verka under ekonomiskt ohållbara förhållanden, något som måste anses ovärdigt vårt land, som i övrigt ådagalagt stor omsorg om folkliga bildningssträvanden.

Folkbildningsutredningen har ansett ofrånkomligt med ett årligt statsanslag å 60 000 kr. till skolans verksamhet. Skolöverstyrelsen anser angeläget att skolan tills vidare som ett provisorium erhåller ett anslag å 45 300 kr. Ecklesiastikministern finner vissa skäl tala för anslagsökning men anser sig f. n. inte kunna föreslå sådan. Skolans styrelse har nödtvunget sänkt sin vädjan om statsanslag till 40 000 kr.

Då Folkliga musikskolan till sin verksamhet är att anse som ett riksintrasse, då dess betydelse för det musikaliska folkbildningsarbetet är väl omvittnad, då den därtill är enda skola inom vårt land som utbildar instruktörer och lärare för nämnda verksamhet och då skolan befinner sig i finansiellt nödläge, finna vi det angeläget att hos riksdagen hemställa,

att Folkliga musikskolan beviljas ett till 40 000 kr. förhöjt statsbidrag till verksamheten under arbetsåret 1950/51.

Stockholm den 19 januari 1950.

Osc. Werner.

Alb. Ramberg.

Gerard De Geer.

Leif Cassel.

Olof Pålsson.

Edgar Sjödahl.

Rickard Lindström.

Bernhard Näsgråd.
